

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft enkele vragen en opmerkingen over de Initiatiefnota van de leden Samsom en Segers: «De herovering van de publieke samenleving, naar coöperatief overheidsbestuur» (Kamerstuk 34 581, nr. 2).

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De adjunct- griffier van de commissie,
Hendrickx

Inhoudsopgave

Inleiding	2
I. Probleemanalyse: Verloren bezieling in de publieke samenleving	3
II. Coöperatief bestuur: de overheid als partner	5
III. Coöperatief bestuur: een aantal voorstellen	5
1. Het uitdaagrecht	5
2. Recht op overname	6
3. Recht op zeggenschap	7
4. Ruimte voor coöperaties	7
5. De vertrouwensregel	8
6. Geef professionals de waardering die bij hen past	8
7. Nieuwe vormen van meebesturen in publieke organisaties	8
IV. Financiële paragraaf	8

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de Initiatiefnota van de leden Samsom en Segers: «De herovering van de publieke samenleving, naar coöperatief overheidsbestuur». Voordat deze leden een standpunt innemen, willen zij graag enkele opmerkingen maken en de initiatiefnemers diverse vragen stellen. In het algemeen merken de leden van de VVD-fractie op dat het hen is opgevallen dat er met betrekking tot het onderwerp van de initiatiefnota nog heel veel zaken moeten worden uitgezocht.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota van de leden Samsom en Segers over de weg naar een coöperatief overheidsbestuur. Toch hebben de leden van de PvdA-fractie enkele vragen ter verduidelijking van de initiatiefnota. Initiatieven van burgers zijn belangrijk in een tijd waar actief burgerschap, betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid steeds belangrijker zijn om de (maatschappelijke) omgeving vorm te geven. Burgers geven in toenemende mate aan zelf meer invloed te willen uitoefenen in het publieke domein door zelf het initiatief te nemen. De leden van de PvdA-fractie delen daarom ook de opvatting van de initiatiefnemers dat om daadwerkelijk ruimte te geven aan initiatieven er ook echt ruimte moet worden gecreëerd. De coöperatie-vorm is daartoe bij uitstek geschikt. De initiatiefnemers pleiten in hun initiatiefnota voor een overheid die mensen in de gelegenheid stelt samen verantwoordelijkheid te nemen voor maatschappelijke zaken. Er moet ruimte worden geboden en een beloning. De leden van de PvdA-fractie vragen in welke vorm een beloning kan of mag worden vormgegeven? Is dat zuiver financieel of is een materiele beloning ook denkbaar? Waar hangt dat vanaf?

De leden van de SP-fractie hebben met bijzondere interesse kennisgenomen van de initiatiefnota «De herovering van de publieke samenleving, naar coöperatief overheidsbestuur». Zij delen de opvatting van de indieners dat mensen zeggenschap moeten hebben over hun school, hun buurt of hun werk. Zij menen ook dat meer zeggenschap de betrokkenheid van mensen en de gemeenschapszin vergroot en delen de analyse van de indieners dat dit op dit moment niet goed is geregeld. Invloed uitoefenen is niet hetzelfde als draagvlak creëren. Zeggenschap is veel meer dan mensen laten meepraten, via inspraak of overleggen. «Herovering» van publieke zeggenschap gaat over de vraag wie het uiteindelijk voor het zeggen heeft. De leden van de SP-fractie willen meer zeggenschap organiseren voor personeel, studenten en ouders op scholen, bijvoorbeeld door overal in

het onderwijs de medezeggenschapsraad instemmingsrecht te geven op de begroting.

De ondernemingsraden en cliëntenraden van zorginstellingen willen zij instemmingsrecht en amendementsrecht geven op alle zaken die het bestuur raken, waaronder fusies, bonussen, investeringen en personeel-sinzet.

Buurtbewoners willen zij meer zeggenschap over de inrichting van en de voor-zieningen in de buurt, omdat zij het beste weten waar wel of geen behoefte aan is. Deze leden willen stoppen met de politiek van privatisering, verzelf-standiging en uitbesteding van publieke taken. Niet alleen bestuurders en toezichhouders, maar vooral medewerkers en gebruikers gaan voortaan bepalen hoe we voorzieningen inrichten en uitvoeren. Zaken die van publiek belang zijn en worden betaald met publiek geld, zouden ook in publieke handen moeten zijn en onderwerp van publieke controle.

Ten slotte vragen de leden van de SP-fractie hoe deze initiatiefnota zich verhoudt tot de initiatiefnota over Buurtrechten, waarin deels dezelfde ideeën terugkomen. Ook zijn zij benieuwd naar de opvatting van de indieners over de conclusie van het SCP dat veel burgerinitiatieven vooral «het speeltje van hoger opgeleiden» zijn.¹

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota. Deze leden onderschrijven de gedachte dat de overheid mensen die samen verantwoordelijkheid willen nemen voor maatschappelijke zaken daartoe in de gelegenheid moet stellen. Deze leden herkennen in de initiatiefnota tal van gedachten, die ook zijn verwoord in het recente rapport van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, «Gezag, vrijheid en burgerschap».²

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van voorliggend voorstel waarbij burgers meer directe zeggenschap wordt ge-given over publieke voorzieningen en hun omgeving. Deze leden hebben echter wel wat vragen over enkele beslis-punten in de nota. De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe deze voorstellen voor een participatiesamenleving zich verhouden tot het regeringsbeleid van de afgelopen jaren? Was in dat beleid niet veelal sprake van het van bovenaf opleggen van participatie als bezuinigingsmaatregel, in plaats van dit uit oprecht bedoeld «loslaten in vertrouwen» van onderop te laten ontstaan?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn blij verrast door de initiatiefnota van de leden Samsom en Segers en danken hen en hun medewerkers voor het verrichte werk. De leden van de GroenLinks-fractie delen de opvatting van de indieners dat de overheid zoveel mogelijk ruimte moet bieden voor initiatieven uit de samenleving en zo min mogelijk drempels moet opwerpen. Deze leden hebben enkele vragen aan de indieners.

I. Probleemanalyse: Verloren bezieling in de publieke samenleving

De initiatiefnemers stellen dat onder de vlag van marktwerking de overheid en de samenleving zich hebben teruggetrokken op veel terreinen waar zij eerst actief waren. De leden van de VVD-fractie vragen hen dit nader toe te lichten en de probleemanalyse nader te duiden.

Ook stellen de indieners dat de bureaucratie is vergroot in een poging de publieke sector weer te laten werken voor de burgers van dit land. De

¹ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/burgerinitiatieven-speeltje-van-hoger-opgeleiden.9548774.lynkx>

² <https://d2vry01uvf8h31.cloudfront.net/Organisaties/W/Gezag%20vrijheid%20en%20burgerschap%20-%20definitief.pdf>

leden van de VVD-fractie vragen de initiatiefnemers waar dit op gebaseerd is. Zij krijgen graag een nadere onderbouwing van deze stelling. Is de bureaucratie niet juist ontstaan om vanuit de overheid greep te krijgen op de publieke sector, zo vragen deze leden.

De initiatiefnemers stellen dat de professionals in de frontlinie zich steeds meer bekneeld voelen tussen alle regels en protocollen. Kunnen de initiatiefnemers aangeven waar zij zich op baseren? In hoeverre leiden niet juist alle regels waar professionals zich aan moeten houden ertoe dat zij geen ruimte hebben om zelf invulling te geven aan hun taak? Terwijl die professionals juist degenen zijn die de concrete situatie kennen en vanuit die situatie dus heel goed weten waar hun cliënten behoefte aan hebben. Wat betekent dat voor de regelgeving? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie.

In hoeverre zien de initiatiefnemers een verschil tussen zeggenschap over publieke voorzieningen en eigen initiatief ten aanzien van publieke voorzieningen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De initiatiefnemers geven in de probleemanalyse aan, zo lezen de leden van de PvdA-fractie, dat in de loop van de tijd publieke instellingen bedrijven werden, en burgers klanten. Daarbij is de veronderstelling dat dit alles zou leiden tot meer kwaliteit tegen een lagere prijs, vaker wel dan niet is uitgekomen. Kunnen de initiatiefnemers dit nader toelichten? Zijn er voorbeelden die deze uitspraak ondersteunen?

Deze leden steunen de overtuiging van de initiatiefnemers dat mensen meer grip krijgen op hun eigen bestaan wanneer ze meer zeggenschap krijgen over de publieke voorzieningen waar ze in hun leven mee te maken krijgen. De voorbeelden die de initiatiefnemers noemen spreken boekdelen. De aan het woord zijnde leden vragen of ook ondernemers die zich profileren en kwalificeren als sociale ondernemers (dat wil zeggen ondernemingen die winst maken niet als hoofddoel hebben) in beeld zijn? Welke rol zou deze groep ondernemingen kunnen spelen in de «herovering van de publieke samenleving»? De leden van PvdA-fractie verwijzen daarbij graag naar het ontstaan (en de ontwikkeling) van de onderneming GLL (Greenwich Leisure Limited) in Groot-Brittannië.

De leden van de CDA-fractie vragen de initiatiefnemers, of zij de gedachte onderschrijven dat bij een vitale democratie ook het vertrouwen hoort in het probleemoplossend vermogen van mensen zelf. Onderkennen de initiatiefnemers, dat het overheidsbeleid op dit gebied in opbouwende zin slechts beperkte mogelijkheden heeft? De leden van de CDA-fractie constateren, dat de overheid wel degelijk (de vorming van) burgerschap kan uithollen en ondermijnen. Daarom vragen deze leden de initiatiefnemers op welke wijze zij de voorwaarden willen scheppen waaronder burgerschap tot bloei zou kunnen komen.

De leden van de CDA-fractie constateren, dat er in het land veel burgerinitiatieven op buurtniveau worden ontwikkeld – vaak met steun van de gemeente en maatschappelijke organisaties, maar nog te vaak tegen de verdrukking in. De leden van de CDA-fractie zijn ervan overtuigd, dat de samenleving verder is dan de initiatiefnemers zich realiseren. Deze leden zouden een voorstel steunen dat in korte tijd de gerealiseerde initiatieven inventariseert en evalueert.

De leden van de CDA-fractie vragen de initiatiefnemers, of uit de voorbeelden, zoals zij die in hun nota geven, niet blijkt dat vaak niet de regelgeving op zich-zelf een probleem is, maar veeleer de houding van betrokken bestuurders. Met andere woorden: als een bestuurder zijn nek durft uit te steken, blijken formele regels geen belemmering te zijn.

II. Coöperatief bestuur: de overheid als partner

De leden van de PvdA-fractie begrijpen dat de initiatiefnemers zich realiseren dat een cultuuromslag nodig zal zijn om de overheid als partner te (gaan) zien. Hoe zien de initiatiefnemers dit? Hebben zij specifieke ideeën om een dergelijke omslag te bewerkstelligen? Dat daarbij vertrouwen vooraf en verantwoording achteraf het uitgangspunt is, is voor de leden van de PvdA-fractie een belangrijk, zo niet, cruciaal punt. De introductie van de «coöperatieladder» is voor de leden van de PvdA-fractie een goed middel om niet meer top-down te denken maar bottum up. De verschillende treden speken de aan het woord zijnde leden aan. Zij omarmen en ondersteunen het idee. Daarbij vragen deze leden wel hoe daarbij rekening is gehouden met, dan ingespeeld wordt op, de digitaliseringstrend? Hebben de initiatiefnemers al een beeld gevormd over het gebruik en de werking in de praktijk?

Voor de introductie van coöperaties die een maatschappelijk doel dienen en geen winstoogmerk hebben stellen de initiatiefnemers voor bepaalde regels die voor commerciële partijen gelden buiten werking te stellen. Aan welke regels denken de initiatiefnemers, en waarom?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich af in welke vorm de indieners de door hun voorgestelde toets van wetgeving aan de hand van de zoge-naamde «coöperatieladder» voor zich zien en hoe voorkomen kan worden dat dit verzandt in standaardzinnen en plichtplegingen. Ook vragen deze leden aan de indieners om nader te beargumenteren waarom de door hen beschreven «coöperatieladder» hiervoor noodzakelijk is en of het stellen van stappen zonder concrete acties in hun ogen bevorderlijk zal zijn voor de mate waarin de regering tot concrete wijzigingen van aanhangig gemaakte wetgeving ten gunste van coöperatief bestuur zal komen.

III. Coöperatief bestuur: een aantal voorstellen

1. Het uitdaagrecht

De initiatiefnemers zijn een voorstander van een «uitdaagrecht». De leden van de VVD-fractie vragen zich af of er daarbij naar de mening van de initiatiefnemers een grens is te stellen. Waar trekken zij die grens zelf als het gaat om het uitdaagrecht? Welke publieke taken zouden hier wel of niet onder vallen? Als burgers c.q. vrijwilligers via het uitdaagrecht publieke taken van de overheid overgedragen krijgen (al dan niet in georganiseerd verband), dan is de vraag welk beeld de initiatiefnemers hebben ten aanzien van bestaande structuren en de daarmee gepaard gaande werkgelegenheid. Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de initiatiefnemers.

De initiatiefnemers stellen voor de regering de opdracht te geven met voorstellen te komen om het uitdaagrecht breder in wetgeving op te nemen. De leden van de VVD-fractie vragen de initiatiefnemers dit nader te concretiseren. Waar denken zij zelf aan, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de CDA-fractie steunen de gedachte van een «uitdaagrecht» naar het voorbeeld van de Britse Localism Act. Deze leden hebben dan ook het uitdaagrecht in de Wmo gesteund. Hoe vaak is er al gebruik gemaakt van dit recht? Hoe beoordelen de initiatiefnemers het bericht dat het right to challenge in de praktijk van de Wmo lastig uitvoerbaar blijkt te

zijn? ³ Op welke wijze denken de initiatiefnemers de gesignaleerde belemmeringen weg te nemen?

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd waarom de initiatiefnemers van mening zijn dat voor het uitoefenen van uitdaagrecht nieuwe wetgeving nodig is. Wijst de praktijk niet uit dat als de bestuurlijke wil er is, bewoners al de ruimte krijgen om zelf een publieke taak te organiseren? En dat zelfs als het bestuur onwillig is, er onder druk van de volksvertegenwoordiging of het publiek die ruimte er alsnog komt? Gaat het niet vooral om een cultuuromslag die bevorderd moet worden? Mochten de initiatiefnemers van mening blijven dat primair wetgeving benodigd is, dan vernemen de aan het woord zijnde leden graag welke artikelen en/of regels geschrapt moeten worden teneinde ruimte te scheppen.

De leden van de GroenLinks-fractie delen het enthousiasme van de indieners over het uitdaagrecht. Deze leden constateren dat het in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) door het amendement Voortman/Otwin van Dijk (TK 33 841 nr. 158) vastgelegde uitdaagrecht tot mooie burgerinitiatieven heeft geleid, zoals bijvoorbeeld het ouderenvervoer in Haren of de dorpsondersteuner in Lierop. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de indieners of zij hun voorstel om de regering opdracht te geven het uitdaagrecht breder in wetgeving op te nemen nader kunnen uitwerken. Deze leden zijn benieuwd in welke wetten zij mogelijkheden zien voor een uitdaagrecht.

2. Recht op overname

De initiatiefnemers zijn voorstander van een «recht op overname», zo lezen de leden van de VVD-fractie. Gaat het hierbij om publiek of privaat bezit? Als het recht op overname ook geldt voor activiteiten die privaat worden uitgevoerd, is de vraag hoe hun idee, waarbij een eigenaar zes maanden in de wacht moet staan, zich verhoudt tot bijvoorbeeld het grondwettelijk eigendomsrecht, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de CDA-fractie vinden het concept «recht op overname» sympathiek. Zij vragen de initiatiefnemers de ervaringen met dit concept in het Verenigd Koninkrijk nader toe te lichten.

De initiatiefnemers verwijzen naar de initiatiefnota van het lid Tanamal over buurtrechten. Welke concrete resultaten heeft deze nota opgeleverd, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

De leden van de D66-fractie zijn benieuwd naar de verhouding van deze initiatiefnota tot de eerdere initiatiefnota-Tanamal. Bij de behandeling van laatstgenoemde nota kwamen enkele problemen aan het licht ten aanzien van onder andere het overnamerecht, het uitdaagrecht en het voorgestelde landelijk dekkende netwerk van buurtverenigingen die referenda konden uitschrijven. De aan het woord zijnde leden vernemen graag precies hoe de bezwaren tegen de nota-Tanamal ondervangen zijn in de nu voorliggende nota-Segers/Samsom.

Voor wat betreft het recht op overname en het voorstel van de indieners om dit wettelijk te laten verankeren door de regering, vragen de leden van de GroenLinks-fractie of de indieners nader uiteen kunnen zetten hoe zij zich deze verankering precies voor zich zien en in welke bestaande (of nieuwe) wetgeving dit in hun ogen zal moeten plaatsvinden.

³ <https://www.nationalezorggids.nl/ggz/nieuws/33096-right-to-challenge-wmo-blijkt-in-de-praktijk-lastig-uitvoerbaar.html>

3. Recht op zeggenschap

De initiatiefnemers stellen voor de regering te vragen te onderzoeken of bewoners in de sociale huursector een zeggenschapsrecht kunnen krijgen, bijvoorbeeld door bewoners het recht te geven om hun huurwoning zelf te verbouwen of te moderniseren. De leden van de VVD-fractie hebben bij die passage in de nota een aantal vragen. Hoe kunnen woningcorporaties de kwaliteit van hun vastgoed bewaken als iedereen, in veel grotere mate dan nu al het geval is, zelf aan de slag mag? Hoe wordt er aan het einde van de huurperiode geoordeeld? Hoe zien de initiatiefnemers in dit kader grootschalige moderniseringsoperaties, waaronder de gewenste verduur-zamingsoperaties, voor zich? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de initiatiefnemers.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn zeer positief over het idee van een recht op zeggenschap. Deze leden lezen in de initiatiefnota dat de indieners dit primair voor zich zien in de sociale huursector in de gezondheidszorg. Een voorbeeld dat de initiatiefnemers noemen is het recht van huurders om zelf aanpassingen aan de huurwoning te doen. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de indieners of zij onderzoek hebben gedaan naar de behoefte van huurders om het initiatief te nemen tot verbouwingen aan de huurwoning.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de indieners om nader uit te werken hoe zij het recht op zeggenschap in de zorg zouden willen vormgeven. Deze leden constateren dat de indieners het familie-groepsplan als voorbeeld noemen, maar dat hier al reeds mee wordt gewerkt.

4. Ruimte voor coöperaties

Een onderdeel van de initiatiefnota is gewijd aan coöperaties. De initiatiefnemers stellen voor dat de regering in kaart brengt welke obstakels er voor coöperaties zijn met betrekking tot onder meer zorg, wonen, energie, voedsel en welzijn. Maar hoe zien de initiatiefnemers de coöperaties nu zelf voor zich, zo vragen de leden van de VVD-fractie? En indien binnen coöperaties vooral vanuit en met vrijwilligers wordt gewerkt, welke consequenties zijn er dan voor de bestaande structuren en de daarmee gepaard gaande werkgelegenheid?

Wat zal in de praktijk het verschil tussen bijvoorbeeld de bestaande woningbouwcoöperaties en de coöperaties op het gebied van wonen zijn, die eventueel naar het idee van de initiatiefnemers zullen worden opgericht?

In hoeverre is er in deze initiatiefnota een link met de «maatschappelijke onderneming», zoals voorgesteld in het wetsvoorstel Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek houdende regels voor de vereniging of stichting tot instandhouding van een maatschappelijke onderneming (TK 32 003)?

In hoeverre is het voorstel voor een «maatschappelijke coöperatie» anders dan de eerder voorgestelde «maatschappelijke onderneming»? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de initiatiefnemers op de hier gestelde vragen.

Zo er maatschappelijke coöperaties als rechtsvorm zullen ontstaan, bestaat dan niet het risico dat er opnieuw bureaucratie ontstaat door nieuwe institutionalisering en er opnieuw een verwijdering tussen burgers en instellingen ontstaat en dat het belang van de burgers uit het zicht raakt, terwijl dat nu juist zaken zijn die de initiatiefnemers willen bestrijden. De leden van de VVD-fractie vragen hen daar op in te gaan.

De leden van de CDA-fractie onderschrijven de wens van de initiatiefnemers om burgerinitiatieven met een coöperatieve structuur te stimuleren door het wegnemen van belemmeringen. Hoe verhoudt deze wens zich tot het concept van de maatschappelijke onderneming?

De leden van de D66-fractie zouden graag verduidelijking krijgen tegen welke problemen en regels maatschappelijke coöperaties oplopen. Uit de nota wordt namelijk niet duidelijk welke regels dat precies zijn en welk doel die dienen. Om beter in te kunnen schatten waar een onderzoek naar een extra rechtsvorm zich op zou moeten richten, zouden deze leden graag weten welke knelpunten de initiatiefnemers op het oog hebben en hoe vaak daar tegenaan gelopen wordt door hoeveel coöperaties.

5. De vertrouwensregel

De leden van de D66-fractie vertrouwen in de eigen kracht van mensen. Dus ook in de kracht voor zorgverleners, onderwijs en andere professionals. Zij vragen zich evenwel af hoe de initiatiefnemers de door hen voorgestelde vertrouwensregel duurzaam willen toepassen. Klopt hun indruk dat zij dat willen doen in de vorm van een risicogericht toezicht? Welke sectoren zijn daar volgens hen geschikt voor? En zijn er volgens hen al voldoende data voorhanden, zo ja welke, om dat effectief en efficiënt te kunnen doen? Voorts vragen de aan het woord zijnde leden in dit kader om een reflectie van de initiatiefnemers op het Rob-rapport «Loslaten in vertrouwen».

6. Geef professionals de waardering die bij hen past

De leden van de D66-fractie zouden graag nadere motivering ontvangen voor het standpunt dat er te goede wijkagenten zijn omdat zij minder salarisgroei hebben dan een agent die achter het bureau zit. Ligt het lage aantal wijkagenten niet vooral aan een capaciteitsgebrek?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de indieners een vrij rigoureuus voorstel doen om het traditionele salarisgebouw te doorbreken. Deze leden delen de opvatting dat professionals die op straat werken in beginsel even goed of beter beloond zouden moeten worden dan professionals met vooral administratieve taken. Deze leden vinden echter wel dat een dergelijk ingrijpend voorstel nader uitgewerkt zou moeten worden voordat hiermee verder kan worden gegaan. De leden van de GroenLinks-fractie vragen dan ook of de indieners een overzicht kunnen geven van beroepsgroepen waar het salarisgebouw naar hun opvatting anders ingericht zou moeten worden, en hoe.

7. Nieuwe vormen van meebesturen in publieke organisaties

De leden van de VVD-fractie wijzen er op dat de initiatiefnemers nieuwe vormen van meebesturen in publieke organisaties voorstellen, waaronder «beslis op het laagste niveau». Betekent dit bijvoorbeeld dat huidige landelijke regelgeving ten aanzien van fusies in het basisonderwijs komt te vervallen dan wel niet geldt als ouders het eens zijn met het schoolbestuur om te fuseren? In hoeverre is de fusietoets in het onderwijs daarmee achterhaald en overbodig? Hoe zien de initiatiefnemers dat? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie.

IV. Financiële paragraaf

De leden van de CDA-fractie constateren, dat de financiële paragraaf zeer beknopt is. Tegelijkertijd doen de initiatiefnemers tal van voorstellen waaraan kosten verbonden zijn. De initiatiefnemers stellen bijvoorbeeld

voor het traditionele salarisgebouw te doorbreken en te zorgen voor «de beste ICT-systemen». Wat zijn de financiële consequenties van dit alles, zo vragen de leden van de CDA-fractie.